

**ВОЛОДИМИР ВЕРНАДСЬКИЙ – ПРИРОДОЗНАВЕЦЬ,
ФІЛОСОФ, МИСЛИТЕЛЬ**

Козаченко Юлія

Сумський державний університет,

кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри іноземних мов
та лінгводидактики

Головка Ангеліна

Сумський державний університет

студентка

Володимир Іванович Вернадський – український філософ, натураліст, мислитель, засновник цілого ряду природничих наук, автор теорії про ноосферу, вчення про біосферу, а також один із засновників Академії наук України. Українського вченого можна зарахувати до геніїв і не дарма його наукові досягнення порівнюють з працями Ісаака Ньютона, Альберта Ейнштейна. Дуже багато зробив відкриттів, які мають важливе значення для всього людства. Загалом, наукова спадщина Вернадського вирізняється величезним обсягом його праць, глибиною та оригінальністю його винаходів. За його життя було опубліковано 416 праць. Кількість його праць підкреслює систематичний характер його роботи, наполегливість, талант та інші чесноти видатного науковця. Однак, Володимир Іванович зробив відкриття, які випередили свій час, в результаті не всі його роботи були сприйняті сучасниками [1]. Тим не менш, наукові відкриття високо цінуються в наш час.

Володимир Вернадський відомий такими своїми відкриттями:

- він є засновником цілої науки біогеохімії, що вивчає хімічний склад і геохімічні процеси біосфери Землі, на базі якої було створено перший у світі інститут біогеохімії;
- основоположник геохімії – науки про хімічний склад землі та оточуючих планет;
- автор терміна і нової науки – ядерної геології, відкритої ним у 1935 році;
- творець філософського напрямку космізму – теорії про народження і еволюцію Всесвіту;
- розробив концепцію ноосфери, згідно з якою сформулювали принципи взаємодії природи та суспільства;
- приділяв велике значення воді, стверджуючи, що вода займає окреме місце в історії нашої планети, оскільки немає жодного природного утворення, яке б могло зрівнятися з нею, щодо впливу на перебіг основних геологічних процесів;
- найбільший вчений, який здійснив найважливіші відкриття у таких науках: кристалографії, біогеохімії, геохімії, геології, метеоритиці, біології, радіогеології, мінералогії, палеонтології, ґрунтознавстві, географії, а також історії та філософії[2,с.19-27].

Вже минуло більше, ніж 161 рік від дня народження Володимира Вернадського, більше, ніж 80 років, коли він працював над своєю останньою роботою, понад століття тому він заснував Академію наук України, присвятивши її створенню частину своєї душі. Все це є частиною чудових і захоплюючих сторінок світової науки. Звертаючись до праць цього великого вченого ми бачимо, що його ідеї, як багато аксонів, як клітини мозку пов'язані із сьогоденням і простягаються далеко в майбутнє. Зокрема, його ідеї про іманентність людини в біосфері, про те, що науковий розум не конфліктує з природою, технічний прогрес перебуває у гармонії з еволюцією біосфери. Сьогодні це

так само важливо, як раніше. Навіть, у найскладніші часи Вернадський вірив у перемогу людського розуму.

В. Вернадський здобув світову славу як непересічний науковець, філософ, природознавець. Вважаємо, що унікальність особистості Вернадського складається з багатьох елементів, які створили великого вченого і достойного індивіда. Ерудиція, широкі систематичні знання, велика працездатність, переконливість, твердість поглядів і поступове зростання інтелекту, а також талант об'єднувати однодумців у компетентну команду вчених створили зручні умови, для реалізації його задумів. Ідеї Вернадського ґрунтувалися на засадах основних світових тенденцій розвитку наукових знань та ролі науки в державотворенні [3, с.38-66]. Потужний інтелект, науковий і організаційний досвід та авторитет вченого дозволили йому об'єднати найкращі наукові сили України та розкрити масштаб і потужність їхнього потенціалу в розвитку науки, освіти і культури.

Закладені видатним і всесвітньовідомим науковцем В.І.Вернадським ідеї невичерпані і сьогодні. Наше завдання їх вивчати і творчо розвивати, як найширше втілювати у життя.

ЛІТЕРАТУРА

1. До 160-річчя від дня народження В.І. Вернадського (1863-1945), українського вченого-енциклопедиста, природознавця, мінералога, геохіміка URL: <https://nlu.org.ua/vustavki.php?id=1188>

2. Протасов О. О., Левіт Г. С. Академік Володимир Вернадський: минуле, сучасне, майбутнє. До 160-річчя від дня народження. Наука і суспільство. НАН України. 2023 № 3. С. 19-27.

3. Онищенко О. С., Смолій В. А., Дубровіна Л. А. В.І. Вернадський і Україна. Вісн. НАН України, 2013 № 3, с. 38-66.

МИХАЙЛО ГРУШЕВСЬКИЙ ТА РОЗВИТОК ІСТОРИЧНОЇ НАУКИ В УКРАЇНСЬКІЙ СОЦІАЛІСТИЧНІЙ РАДЯНСЬКІЙ РЕСПУБЛІЦІ

Хоменко Віталій

Відокремлений структурний підрозділ «Конопський індустріально-педагогічний фаховий коледж СумДУ»

кандидат історичних наук, викладач

Михайла Грушевського справедливо називають найвидатнішим українським істориком. У своїх чисельних наукових працях історик системно досліджував українське минуле. Він сформував концепції, які протиставляли українську історію російській історії, українську схему минулого – російській. Таким чином, роботи М. Грушевського підважували імперську концепцію російського світу, яка описувала українців, як частину триєдиного руського народу, заперечувала винятковість українського народу й українських державницьких формувань.

Найбільш продуктивним став львівський період життя та діяльності історика (1894-1914), коли він був викладачем Львівського університету, активним членом та